

Ο ΕΓΓΕΝΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΕΡΟΔΙΚΑΣΤΗΣ.

ΤΟ ΚΑΛΗΤΕΡΟΝ ΕΞΩΘΕΝ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ τι αξιόλογον περὶ τῆς φρικώδους Ἱερῶς Ἐξετάσεως, ἣτις ἤμαξεν ὄχι πρὸ πολλῆ εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἢ Πορτογαλίαν, ἱστορεῖται ὑπὸ τινος Πορτογάλλου· ἀποδείχνει δὲ σαφῶς τίνι τρόπῳ τὰ διαβολικὰ βασανιστήρια ἀναγκάζουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὁμολογῶσιν ἑαυτοὺς ἐνόχως ἐγκλημάτων, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν ἐπραξάν.

Κάποιος εὐγενής, εἰς τὴν Λισσαβῶνα, ἀκούσας ὅτι ὁ ἠγαπημένος ἰατρός του ἐκατηγορήθη ὡς Ἰουδαῖζον, καὶ ἐφυλακώθη διὰ τοῦτο ἀπὸ τοὺς ἱεροδικαστάς, ἔγραψεν ἀμέσως πρὸς ἓνα ἐξ αὐτῶν ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξητοῦσε τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ φίλου του, βεβαιῶνων ὅτι αὐτὸς ἦτο Χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅσον καὶ ὁποιοσδήποτε ἄλλος. Ἡ ἐπιστολὴ ὅμως, ἂν ἢ ἀπὸ τοιοῦτον ἐλίσημον ὑποκείμενον, δὲν ἐκάτρωσε τίποτε· ὁ ἰατρός ἐστρεβλώθη καὶ ἐβασανίσθη· ὡς δὲ συμβαίνει κοινῶς εἰς τοιαύτας περιστάσεις, εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν πόνων του ὁμολόγησεν ὅσα ἤθελαν οἱ ἐχθροὶ του. Τοῦτο παρώρτισε τὸν εὐγενῆ, ὅστις, ὑποκριθεὶς ὅτι ἀσθενεῖ καὶ κινδυνεύει, παρεκάλεσε τὸν Ἱεροδικαστὴν νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν δώσῃ τὰς τελευταίας πνευματικὰς συμβουλὰς του.

Εὐθύς ἀποῦ ἦλθεν ὁ Λουμικανός, τὸν ἐπρόσταξεν ὁ εὐγενής, ἐνώπιον ἀξιολίστων τινῶν φίλων, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος, νὰ γράψῃ τὴν ὁμολογίαν του, καὶ νὰ ὑπογράψῃ αὐτήν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖνος εἰς τοῦτο δὲν συγκατένευεν, ἐδιώρισεν ὁ εὐγενής τοὺς ὑπῆρτας του νὰ βάλωσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἱεροδικαστῆ πυρακτωμένην περικεφαλαίαν· οἱ δὲλοι ἔστυραν εὐθύς παραπέτασμά τι, καὶ ὁ ἄθλιος Λουμικανός ἶδεν ἔμπροσθέν του μέσα εἰς μίαν κάμινον περικεφαλαίαν κοκκίνην ἀπὸ τὴν θερμότητα. Ἡ θεὰ τοῦ νέου τούτου βασανιστηρίου, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο ‘Σιδηροῦς στέφανος τοῦ Λουκά,’ ἐφόβισε τὸν καλόγηρον τόσον, ὥστε ἀμέσως ἔγραψε καὶ ὑπέγραψε τὴν βδελυρὰν ὁμολογίαν. Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ εὐγενής, ‘Βλέπεις πόσον δεινὸς εἶναι ὁ τρόπος, μετὰ τὸν ὁποῖον φέρεσθε πρὸς τοὺς ἀθλίους ἀνθρώπους! Ὁ δυστυχὴς ἰατρός μου ὁμολόγησε τὸν Ἰουδαϊσμόν ὡς ἢ σὺ· ἀλλὰ μετὰ τὴν διαφορὰν ταύτην, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἠναγκάσθη ἀπὸ βασάνων, σὺ δὲ μόνον ἀπὸ φόβον.’

Ἡ ΜΕΝ ἀλήθεια, ὅσον πλέον ἐξετάζεται, τόσον καθαρώτερον ἀναλαμβάνει· ἀλλὰ τὸ ψεῦδος κρύπτει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀφανίζεται, ὡς ἢ νύξ φεύγουσα ἔμπροσθεν τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου.

ΕΝΘΥΜΟΥΜΑΙ ὅτι, ὦν ἀκόμη παῖς, περιῆλθα τὴν ἀγορὰν μετὰ τὸν πάππον μου, καὶ ὅτι ἐστάθην ἔμπροσθεν τοῦ ἐργαστηρίου ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅστις ἐπώλει καρπούς. Ἰδὼν ὠραία κεράσια, ἠγόρασα, καὶ τὰ ἔβαλα ἐντὸς τοῦ σκιαδίου μου. Ἀφοῦ ἐκάμαμεν ὀλίγα βήματα, ‘Πάππε,’ τὸν εἶπα, ‘αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἀληθινὰ πανούργος, ἐπειδὴ βλέπω τόσα φύλλα καὶ τόσα χαλασμένα κεράσια εἰς τὸ σκιαδίον μου, ὥστε εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶχεν ὅλα τὰ καλῆτερα βάλυνα ἐξωθεν. Ὁ πάππος μου, χαμογελάσας, ‘Υἱέ μου,’ ἀπεκρίθη, ‘ἀφ᾽ μεγαλύνῃς ἀκομὴ ὀλίγον, θέλεις γνωρίσειν ὅτι πολλοὶ ἀνθρώποι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον βάλυνα τὸ καλῆτερον ἐξωθεν.’

Προχωροῦντες, ἴδαμεν ἀνθρώπον τινὰ ποικιλοχρῶς ἐνδυμένον, μετὰ γαλανὰ, κίτρινα, ἢ κόκκινα φορέματα· ἦτο γελωτοποιὸς ἐξ ἐπαγγέλματος. Εἶχε δὲ μίαν τόσον ὠραίαν ὄψιν, διηγεῖτο τόσον ἀστεῖα καὶ ἀλλόκοτα παραμύθια, ἐπαίξε τόσον κωμικὰ παίγνια, καὶ ἐγέλα τόσον τρανὰ, ὥστε μ’ ἐφάνη ὁ πλέον εὐτυχὴς ἀνθρώπος τοῦ κόσμου. Ὁ πάππος μου ἐκάλεσεν αὐτὸν παράμερα, καὶ τὸν ἠρώτησεν, ἐάν ἦτο κατ’ ἀλήθειαν τόσον ὑγιής καὶ τόσον εὐδαίμων, ὅσον ἦτο κατὰ τὸ φαινόμενον; ‘Ὡ! κύριε,’ ἀπεκρίθη, ‘ἀμποτε νὰ ἦμην! Τὸ χρῶμα τῶν παρειῶν μου δὲν εἶναι παρὰ τοῦ κοκκιναδίου· καὶ, μολονότι φαίνομαι εὐτυχὴς, εἶμαι πραγματικῶς ἄθλιος. Ἐμπορῶ νὰ κάμνω ἄλλους νὰ γελῶσιν, ἀλλ’ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ γελᾶσω ἐκ καρδίας. Δὲν ὑπάρχει τίποτε πλέον ἀνυπόφορον εἰς τὸν κόσμον, παρὰ νὰ ἦναί τις ὑπόχρεως νὰ φαίνεται εὐτυχὴς, ὅταν ἔχη τὴν καρδίαν περιλυττον. Νὰ σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν, κύριε, εἶμαι κ’ ἐγὼ ἀναγκασμένος νὰ πράττω ὡς τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀνθρώπων, δηλαδή, νὰ βάλλω τὸ καλῆτερον ἐξωθεν.’

Πρὸς τὸ ἄκρον τῆς ἀγορᾶς, ἠκούσαμεν τινὰ ὁμιλοῦντα ὑψηλοφώνως. Ῥίψαντες ἐν βλέμμα εἰς τὸ ἐργαστήριον, ἴδαμεν ἀνθρώπον, ὀρθιον ἔμπροσθεν μίης τραπέζης, μετὰ σφύριον εἰς τὴν χεῖρα· ἦτο διαλαλητής, καὶ ἐπώλει διαφόρων εἰδῶν πράγματα ἐπὶ δημοπρασίας· πόσον δὲ ταχέως ἔτρεχαν οἱ λόγοι ἀπὸ τὸ στόμα του! Δὲν ἦτο, κατ’ αὐτὸν, τίποτε καλῆτερον εἰς τὸν κόσμον παρὰ τὰς πραγματείας του· δὲν ἦλθεν, ἔλεγε, παρὰ διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς ἀγοραστὰς, πωλῶν εἰς αὐτοὺς εἶδη πολὺτιμα εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας των· καὶ ἐπρόσθετεν, ὅτι πᾶς φρόνιμος μετὰ τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ ἤθελε κάμειν καλὰ νὰ δαπανήσῃ ὀλίγον εἰς ἀγορὰς τόσον ἐπωφελεῖς.